

over det til Livets Ophold nødvendige, have de sat ind paa Forbedring af Jorden og Besætningen, men derved har det mange Gange maattet skorte en hel Del med Hensyn til Bolig. Nu ere mange saaledes stillede, at de trænge til en Grundforbedring i saa Henseende og ikke kunne faa en saadan uden Laan. Skulle de nu til at optage Laan uden for Kreditforeningen, naar de i Forvejen have Kreditforeningslaan, vilde det være meget vanskeligt og til stor Gene for dem. Derfor er det heldigt at gaa den Vej, dette Lovforslag anviser, idet de derved ville være i Stand til at faa et Beløb, hvorfors de kunne foretage de nødvendige Forbedringer. Jeg vil derfor ud fra disse Forudsætninger anbefale Lovforslaget paa det bedste. Ligesom den ærede sidste Taler kunde ogsaa jeg ønske, at man vedtog dette lille Lovforslag, som er let overskueligt, uden Udvalg; men da jeg er forvisset om, at det er Meningen at fremme det, og at det ikke vil faa et længere Ophold i Udvalget end højst nødvendigt, skal jeg ikke sætte mig imod dets Henvisning til Udvalg.

la Cour: Da jeg før tog Ordet, begyndte jeg med at sige, at dette var et Tillæg til en Undtagelseslov, og ingen har modsagt det, alle have indrømmet, at der ikke er andre end netop de smaa Ejendomme paa Landet, som nyde en saadan Begunstigelse. Det er fremført af flere Talere og særlig af den sidste ærede Taler, at Husmandsstanden er gaaet overordentlig frem i Intelligens. Jeg nævnte, at det var en Nødvendighed, at Loven kom i 1880. Derimod finder jeg ikke, at der, naar vi have en saa intelligent Husmandsstand, som det nu siges, at vi have, er nogen absolut Nødvendighed for særlig at begunstige denne. Det blev omtalt, at Ejendomspriserne ere stegne. Jeg staar her med Statistisk Bureaus Beretning foran mig, og jeg kan ikke se, at Priserne paa de smaa Ejendomme ere stegne i de sidste 5 Aar. Jeg forsøgte, om jeg kunde komme længere tilbage i Tiden ved at se efter i Statistisk Aarbog, men der var intet, der klart kunde oplyse dette Forhold. Jeg tror ikke, at Priserne paa de smaa Ejendomme ere stegne særlig stærkt. Naar man nu siger: Ja, men disse Folk

have jo afdraget en hel Del paa deres Gæld, saa er det ganske rigtigt; men saa kunne de jo optage Laan i den samme Husmandskreditforening. Der kan ikke være noget i Vejen for, at de kunne opsigte deres Laan og tage den Præmie, de en Gang have indbetalt. Hvis det derimod er Meningen, at de skulle have Lov til at lade deres Gæld stige, selv om de ikke have afdraget noget paa den tidligere Gæld, er det noget, som jeg ikke synes, vi skulde gaa med til. Det er fremført saa ofte her, at det har vist sig, at Staten ikke taber noget ved Rentegarantien; men de, som have talt derom, ville vel ikke benægte, at hvis Staten ogsaa havde været Garant for de andre Kreditforeninger her i Landet, i alt Fald de jydskke, vilde den heller ikke have lidt noget Tab derved. Have de ikke opfyldt deres Forpligtelser, udbetalt deres Renter, udtrykket deres Obligationer, er det ikke altsammen gaaet ordentlig? Jeg kan ikke forstaa, at det skal fremføres her som noget særligt, at Staten ikke har tabt noget. Ganske vist har Staten ikke tabt noget til Dato, men vi kunne tænke os — det blev fremført i det andet Ting — en saa stor Kalamitet, at Staten maatte træde til. Jeg vil ikke haabe, det skal ske; men det er ingenlunde udelukket. Tage vi Begyndelsen af forrige Aarhundrede, da var der den Gang saadanne Prisforandringer paa Ejendomme, at Staten med en Rentegaranti ikke vilde have kunnet gaa fri for Tab. Jeg hører, at der ikke er megen Stemning for, at Sagen kommer i Udvalg. Selvfølgelig kan jeg saa ogsaa kvittere mit Ønske i saa Henseende. Jeg kan godt gaa med til at stemme for dette Lovforslag; men jeg mente, at dersom det kom i Udvalg, kunde man muligvis udvide det lidt og tage noget andet med ind under det. At de større Ejendomsbesiddere ikke skulde have lige saa haardt Brug for Rentegaranti som de mindre, fatter jeg ikke. Vi have i Jylland 39,000 smaa Ejendomsbesiddere i Husmandskreditforeningen. Af Besiddere af større Landejendomme have vi 34,445, og jeg antager, at de lige saa gerne ville have Laan til en lavere Rente som Husmandskreditforeningens Medlemmer. Jeg havde tænkt, at hvis Sagen var kommen i Udvalg, kunde